

сформувати грамотну інвестиційну пропозицію підприємству-реципієнту, яка б відповідала міжнародним стандартам.

Тобто, в арсеналі підприємства-реципієнта повинні бути не лише фахівці в частині роботи менеджменту, технології, але й бухгалтерії, які готуватимуть оперативну, максимально зрозумілу та корисну інформацію для інвесторів.

Отже, венчурний капітал сприяє формуванню інноваційної економічної системи, що дозволить вийти країні на новий щабель розвитку, підвищити її конкурентоспроможність та зміцнити національну безпеку в цілому. Але, на жаль, на даний час бракує чітко встановленої системи бухгалтерського обліку операцій з венчурними інвестиціями, що обумовлює необхідність його подальшого розвитку, в частині методики, облікового забезпечення, структури венчурного капіталу в розрізі різних суб'єктів венчурного бізнесу.

Перелік використаних джерел:

1. Венчурні інвестиції пішли в ІТ.- [Електронний ресурс]. – режим доступу: http://ipress.ua/articles/startap_8052.html

2. Облік фінансових інвестицій.- [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://dtkt.com.ua/debet/ukr/2001/23/23pr7.html>

Мельник Н.Г.,

к.е.н., доцент

кафедри обліку в бюджетній і соціальній сфері,

Тернопільського національного економічного університету

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕХОДУ НА МСФЗ КРАЇНАМИ З РІЗНИМ РІВНЕМ РОЗВИТКУ

Поступове розповсюдження Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) у світових масштабах є об'єктивним процесом, який відбувається під впливом міжнародного поділу праці, транскордонного руху трудових, виробничих, фінансових та інших ресурсів, зближення різних країн та інших проявів глобалізації. МСФЗ покликані розв'язати існуючі проблеми неспівставності економічної інформації між різними країнами, суб'єктами господарювання та користувачами інформації, які приймають управлінські рішення різного рівня складності. В цьому контексті облік, як міжнародна мова бізнесу, повинен сприяти зрозумілості, коректності, достатності, співставності інформації, яка формується не лише на рівні окремого підприємства, але й на міжнародному рівні.

Більшість науковців, дослідників констатують той факт, що МСФЗ дедалі ширше впроваджуються у різних країнах світу. Зауважимо, що реально оцінити використання МСФЗ в окремих країнах досить складно, адже доступна інформація є суперечливою, а деяка взагалі відсутня.

Досліджуючи інформацію зі 173 країн, аналітики компанії Deloitte Touche Tohmatsu Limited зазначають, що вони не в змозі порівняти національні чи регіональні стандарти обліку (GAAP) на МСФЗ в деталях, оскільки багато країн заявляють, що національні GAAP „базуються на”, „схожі з” або навіть „приведені у відповідність до” МСФЗ. Іноді місцеві GAAP неможливо оцінити з точки зору відповідності МСФЗ оскільки вони не перекладені англійською мовою. Крім цього, існують суттєві відмінності у термінології, класифікації, повноті прийняття стандартів. Часто на місцевому рівні приймаються обмеження щодо використання певного стандарту або його частини. З

урахуванням усіх застережень компанія Deloitte Touche Tohmatsu Limited наводить такі дані щодо використання МСФЗ (табл. 1) [4].

Таблиця 1

Використання МСФЗ у світі

Вимоги щодо використання МСФЗ	Кількість країн	
	Для лістингових компаній	Для нелістингових компаній
МСФЗ не дозволені до використання	24	32
МСФЗ дозволені до використання	25	45
МСФЗ обов'язкові для деяких компаній	10	34
МСФЗ обов'язкові для всіх компаній	94	27
Фондова біржа відсутня	20	-
Інформація відсутня	-	35
Всього	173	173

Отже, за даними Deloitte Touche Tohmatsu Limited на сьогоднішній день МСФЗ дозволені або обов'язкові до використання повністю чи частково для лістингових компаній у 129 країнах та для нелістингових компаній – у 106 країнах.

Рада з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (РМСБО) також наводить вагомі дані щодо рівня підтримки та впровадження МСФЗ у різних країнах світу (юрисдикціях). При цьому досліджується декілька важливих аспектів стосовно 81 країни світу [1]:

1. Прихильність країн до глобальних стандартів бухгалтерського обліку: майже всі досліджені юрисдикції (78 з 81, крім Албанії, Макао і Швейцарії) підтримують доцільність високоякісних глобальних стандартів бухгалтерського обліку.

2. Прихильність до МСФЗ: відповідні офіційні органи 66 країн світу публічно підтримують МСФЗ в якості глобальних стандартів бухгалтерського обліку.

3. Застосування МСФЗ: 70 країн (більше 85 відсотків серед досліджуваних країн) прийняли і почали використовувати МСФЗ для всіх або принаймні для деяких компаній. Бруней і Колумбія перейдуть на використання МСФЗ у відповідно 2014 та 2015 роках.

4. Сфера застосування МСФЗ: у 65 країнах вимагається використання МСФЗ для всіх публічних компаній та у 58 з них дозволяються МСФЗ для всіх або більшості непублічних компаній, ще в 5-ти – для всіх публічних компаній, крім фінансових установ.

5. Деякі зміни: у країнах, які прийняли МСФЗ, внесено дуже мало змін до них, а ті, які були зроблені, як правило мають тимчасовий характер лише на час адаптації країни до використання МСФЗ [1].

Поряд з цим виникає питання: чи впливає рівень розвитку країни на прийняття рішення щодо впровадження МСФЗ?

Для оперативних і аналітичних цілей, головним критерієм Світового банку для класифікації країн є валовий національний дохід (ВНД) на душу населення. У зв'язку з цим всі країни класифікуються на такі, що мають низький рівень доходу (1035\$ або менше); з середнім рівнем доходу (1036-4085\$ – нижче середнього та 4086-12615\$ – вище середнього), або високий дохід (12616\$ або більше) [2].

Використовуючи класифікацію Світового банку [2], інформацію, наведену на офіційному сайті РМСБО [1] та дані досліджень, проведених компаніями PwC [3] та Deloitte Touche Tohmatsu Limited [4], отримано такі результати (табл. 2).

Таблиця 2

Використання МСФЗ у країнах з різним рівнем розвитку

Класифікація країн за валовим національним доходом (ВНД) на душу населення	Кількість країн	Використання МСФЗ		
		Дозволено або вимагається (кількість/питома вага*)	Заборонено (кількість/питома вага*)	Інформація відсутня
Низький рівень доходу	36	16 / 69,6	7 / 30,4	13
Середній рівень доходу:	103	58 / 71,6	23 / 28,4	22
- нижче середнього;	48	24 / 70,6	10 / 29,4	14
- вище середнього;	55	34 / 72,3	13 / 27,7	8
Високий рівень доходу	75	53 / 85,5	9 / 14,5	13
Всього	214	127 / 80,2	39 / 19,8	48

* питому вагу у відсотках обчислено без врахування кількості країн, інформація щодо яких відсутня

Питома вага країн, які дозволили або вимагають використання МСФЗ серед 103 країн з середнім рівнем доходу становить 71,6%, що на 2% вище, ніж у групі з низьким рівнем доходу. Серед країн з високим рівнем доходу питома вага таких країн – 85,5 %, тобто на 15,9 % більше ніж у першій групі. Отже, наведені в таблиці 2 дані дозволяють зробити висновок про те, що країни з вищим рівнем розвитку прихильніші до впровадження МСФЗ, оскільки із збільшенням валового національного доходу (ВНД) на душу населення зростає питома вага країн у яких дозволено або вимагається використання МСФЗ.

Підтвердженням цього є використання МСФЗ у країнах «великої двадцятки» (Групи двадцяти, G20), які об'єднують 19 найбільших економік світу та країни Європейського Союзу. За даними РМСБО всі країни G20 публічно підтримують МСФЗ, а 14 – прийняли їх для всіх або більшості компаній. Серед решти країн: Індія, Японія та США дозволи МСФЗ на добровільній основі для обмеженого кола внутрішніх та/або іноземних емітентів; Саудівська Аравія вимагає застосування МСФЗ лише для банків і страхових компаній; Китай суттєво зближив національні стандарти з МСФЗ; Індонезія прийняла деякі МСФЗ, але не оголосила подальшого плану дій щодо повного прийняття [1; 4].

Таке поширення МСФЗ свідчить про глобальне визнання, розповсюдження та дедалі більшу підтримку міжнародних стандартів обліку в світі, особливо країнами з високим рівнем розвитку.

Перелік використаних джерел:

1. Analysis of the IFRS jurisdictional profiles [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ifrs.org/Use-around-the-world/Pages/Analysis-of-the-IFRS-jurisdictional-profiles.aspx>
2. Country and Lending Groups [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://data.worldbank.org/about/country-classifications/country-and-lending-groups#Low_income
3. IFRS adoption by country [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.pwc.com
4. Use of IFRS by jurisdiction [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.iasplus.com/en/resources/ifrs-topics/use-of-ifrs>